

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 29 augusti 2007
[Klicka här för utskriftsvänlig pdf-fil](#)

Konferensrapport: Barn, idrott och filosofi i London, Ontario

Kristin Fransson

Idrottsvetenskap, Malmö högskola

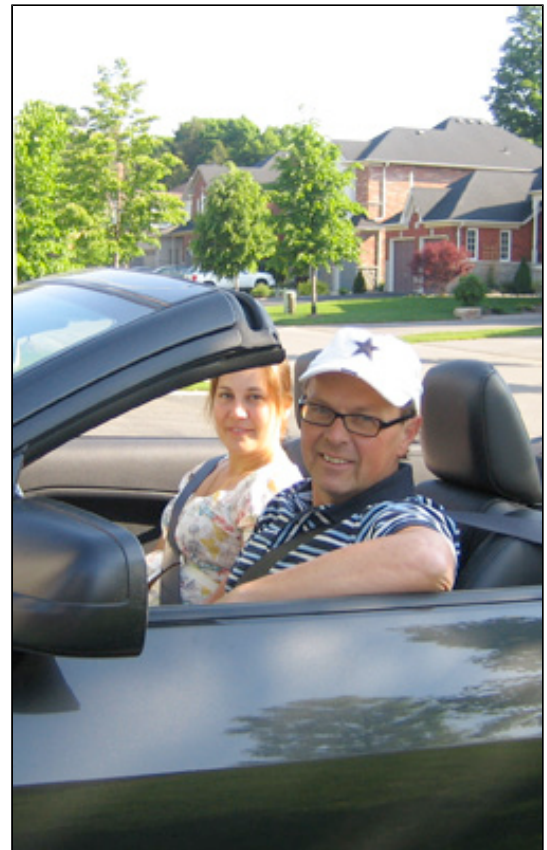
Kristin Fransson besökte – tillsammans med bland andra Bo Carlsson – en av allt att döma mycket intressant och värdefull konferens i London, Ontario, Kanada. I arrangemang av University of Western Ontario därstades, avslöpte konferensen **Children, Sport and Physical Activity: Philosophical Dimensions** utan problem under tre dagar i nånadsskiftet maj-juni.

Förste keynote speaker var den i dessa sammanhang närmast legendariske idrottssociologen Jay J. Coakley, numera professor emeritus från University of Colorado@Colorado Springs. Hans papper hette "Moral-Ethical Issues in Youth Sports: Beyond Anecdotes and Indignation". Andra kändisar på plats var Angela Schneider från arrangörsuniversitetet, Steve Greenfield & Guy Osborne från University of Westminster, John Russell från Langar College (redaktör för **Journal of the Philosophy of Sport**), samt Nicholas Dixon, som med papperet "Children's Autonomy, Parental Rights, and Sport" enligt vår rapportör utgjore grädden på moset.

Kristin Franssons rapport ger huvudragen i några av de 46 presentationerna (hela programmet finns **här**), och visar hur värdefullt det är att ge sig iväg på internationella konferenser.

Det var vår "kärlek till visdom" (philosophia) som fick oss att sätta oss på ett plan som korsade Atlanten för en konferens i lönnlövens förlovade land, Kanada. Eller rättare sagt det var en lovande konferens lagom långt bort som lockade. Efter några dagars uppladdning och aklimatisering i Toronto cruisade "konferensrävarna" (Bo Carlsson och jag) i en nercabbad Ford Mustang på biltäta vägar till London, Ontario, för att förkovra oss i filosofiska funderingar kring barn och idrott. Konferensens namn var "Children, Sport & Physical Activity: Philosophical Dimensions", och arrangerades av School of Kinesiology, Faculty of Health Sciences, University of Western Ontario. Vi hade fått kännedom om konferensen tack vare idrottsforum.orgs konferenskalendarium.

Kopplingen mellan filosofi och idrott känns naturlig. Filosofi, antikens Grekland och Olympiska lekar, mmm? de hör

ihop. Men kopplingen mellan filosofi och barn är inte lika självklar och filosofer har tidigare blivit anklagade för att ignorera barnen (**Samantha Brennan**, University of Western Ontario). Men inte under denna konferens, för här stod barnen i centrum (dock utan barns medverkan). En konferens helt i min smak alltså!

Konferensen bestod av filosofiska diskussioner om barns deltagande i skol-, organiserad och oorganiserad idrott, något som arrangörerna ansåg ha fått allt för lite utrymme och har haft för låg status i den akademiska världen. Knappt 20 sessioner genomfördes under de tre konferensdagarna med ämnen som:

- Etiska problem i ungdomsidrott;
- idrott och barns utveckling;
- självständighet och förmynderi; samt
- barns rättigheter.

Utöver sessionerna fick vi lyssna till fem huvudtalare, varav den mest lockande på förhand var välkände **Jay J. Coakley** (University of Colorado) som talade redan första dagen.

Coakley inledde sin presentation, "Moraliska problem i ungdomsidrotten: bortom anekdoter och indignation", med att ställa två frågor: Vad är en god förälder, och hur mycket ska föräldrar ställa upp när det gäller barnens passion för idrott? Idrott är intressant ur föräldrasynpunkt för att föräldrar har mer att säga till om där. Idrotten är inte styrd av något annat, som till exempel skolan och dess obligatorium. Föräldrar (i USA) har överlag blivit mer intresserade av att veta hur idrottsprogrammen ser ut, vad de leder till och vad resultatet kan tänkas bli. Det är tyvärr vanligt att föräldrarna mäter sin status som "god förälder" genom att påvisa hur duktiga deras barn är i idrott och efter hur mycket tid de som ansvarsfulla och engagerade föräldrar offrar för sina barn. Det verkar vara en moralisk skyldighet bland de engagerade föräldrarna att skrika på domaren under matcher och så vidare. Men det finns motstridande tendenser i USA där föräldrar söker sig utanför idrotten för sina barns räkning. Man har förstått att det inte bara handlar om att prestera, utan att det finns andra värden som idrotten ännu inte erbjuder.

Coakley menar att vi vet allt för lite om ungdomars upplevelser av idrott, hur de är involverade och de generella processerna kring till exempel utvecklingen av moral, beslutsfattande och integration. I avsaknaden av forskning kring detta finns kryddade anekdoter som hyllar eller kritiserar ungdomsidrotten. Hyllningarna är som dogmaliknande övertygelser som ofta består av önsketänkande medan kritiken bygger på utforskade normativa antaganden. Coakley listade de faktorer som han anser missgynnar forskningen, där en faktor var privatiseringen av ungdomsidrotten, vilken leder till att marknaden styr – och där finns det många som anser att forskning inte är nödvändig.

Coakley anser att det behövs etiska riktlinjer för att studera ungdomsidrotten eftersom det i USA är det svårt att studera barn. Det finns så många regler som styr vad man får och inte får göra, samtidigt som det finns en stor misstro mot människor och rädsla för vad barn (människor över lag) kan utsättas för. Det uppstår en paradox när man skyddar barnen så mycket att man inte längre kan studera dem och de sammanhang de befinner sig i. Det känns skönt att veta att vi i Sverige ännu inte kommit dit.

Coakley diskuterade även vikten av att undersöka hur normer återskapas och ungdomsidrotten som en plats för att etablera moraliska värden. Vidare tog han upp förebildernas roll och frågar sig när en idrottare blir en förebild och för vem de egentligen är det, och slutligen problematiken kring fair play, hur ser barnen på rättvisa?

Första dagen lyssnade jag även på Jocelyn East (**True Sport Foundation/Canadian Centre for Ethics in Sport**) som frågade sig om idrotten förlorat sin väg, diskuterade fördelar och nackdelar med idrottsrörelsen och gav exempel på kanadensiska fall. Angela Schneider (**University of Western Ontario**) sökte förståelse kring "tillgängsskapande mästartare" och de potentiella fördelarna för barn i idrott. Vad är en tillgång? Jo, det handlar om pengar, investeringar, talang och mycket mera. Vilka är det potentiella fördelarna? Att unga idrottsutövare kan öka sina chanser för fler tillgångar genom att utöva idrott. Men Schneider ser hinder för skapandet av en barnidrott med enbart fördelar och fler tillgångar bland annat för att det är svårt att öppna den stora massans ögon kring de existerande hindren. Gemene man anser fortfarande att idrotten är god, men har man lyckats få kanadensarna att förstå de negativa sidorna av rökning så bör det även vara möjligt att få folket att se en mer nyanserad bild av idrotten.

Marc Mazzucco (University of Toronto) var på plats utan sin professor **Peter Donnelly** (som jag sett fram emot att träffa) och presenterade deras gemensamma paper om hur man kan respektera barns rättigheter i kanadensisk idrott.

De hade gått igenom existerande policy, hur den praktiseras och kännedomen kring barns rättigheter (FN:s barnkonvention). Mazzucco och Donnelly har kommit fram till det inte går att utlämna barnidrotten till idrottens självregleringssystem och att minst 12 artiklar i barnkonventionen är viktig för idrotten i Kanada. De rekommenderar att allmänheten bör få mer information, att mer påtryckning från gräsrotsnivå behövs samt att förespråkare för barn- och ungdomsidrotten, som bland annat ska diskutera skyddandet av barn i förhållande till barns rättigheter, bör tillsättas. Detta var en mycket intressant presentation men det var dock synd att de valt att fokusera på tävlingsidrott på högre nivå för mycket hade man hört förut.

Den andra dagen presenterade Bo Carlsson och jag vårt paper tillsammans med fyra andra i en session kring policy och rättsliga initiativ. Först ut av oss var våra, något försenade, vänner **Steve Greenfield** och **Guy Osborne** (University of Westminster). De hade en intressant och humoristisk presentation om hur man bör skydda barn från att komma till skada i fotbollen. De hade studerat den usla kvaliteten på fotbollsplaner barn ska spela på och jämfört standarden med de regler det engelska fotbollsförbundet satt upp. Det visade sig att kvaliteten på planerna strider mot reglerna och att de är en allvarlig fara för barnen då risken för skador är hög. Greenfield och Osborn diskuterade även praktiska och etiska problem med de cirka 15 policydokument som ska styra barn- och ungdomsfotbollen i England samt huruvida rättsliga system kanske är ett bättre alternativ för att skydda barnen, om självregleringen inom fotbollen inte räcker till.

Efterföljande presentation av **Gretchen A. Kerr** och Ashley E. Stirling (University of Toronto) handlade om den växande oron för dålig behandling av barn i samhället generellt och i idrotten specifikt. Idrott är populärt bland barn och ungdomar i Kanada precis som i Sverige, och en hel del annat Kerr och Stirling berättade om var likt våra förhållanden, som **det ökande intresset av idrott bland frivilligorganisationer**.

Vi stiftade även bekantskap med två landsmän, **Göran Patriksson** (Göteborgs universitet) och **Stefan Wagnsson** (Karlstads universitet) som även de ökade på åhörarnas kunskaper kring svensk barnidrott, med fokus på utveckling och socialisation och "Idrotten vill" i centrum. För oss var det inte så många nyheter som presenterades (studien de presenterade är longitudinell och ännu inte klar) men vi hade flera givande och framförallt trevliga diskussioner under konferensen gång. Förhoppningsvis leder detta möte till vidare kontakt med Patriksson och Wagnsson samt ett framtida besök på Karlstad universitet.

Dagens huvudtalare var **Lamartine DaCosta** (University Gama Fiho) som frågade sig vem man skulle beskylla för dagens paradoxer i barnidrotten: Socrates eller Nietzsche? Han presenterade en filosofisk översikt av barns sociala roll i idrotten från antikens Grekland fram till dagens motsägelsefulla idrott. DaCosta inledde med att diskutera kring filmen "Little miss Sunshine" som representerar en reaktion mot vuxentävlingar för barn men även visar hur man kan hitta tillbaka till, och stötta och älska, varandra i en familj. Både Socrates och Nietzsche talade om kärleken men inte ur

förälder-barn-förhållande, vilket är den bit som saknas, enligt DaCosta, för att lyfta frågor som kommer att föra den filosofiska dimensionen av barns deltagande i idrott framåt.

Den tredje och sista dagen inleddes med två mycket intressanta presentationer i en session om självständighet och förmynderi. **John Russell** (Langara College) menar att värdet av självbekräftelse är en avgörande faktor i barndomen, men att den ofta inte överensstämmer med synen på det korrekta föräldraskapet och barnets utveckling. Detta märks särskilt, hävdar Russel, i kontexten där barn utövar farliga idrotter. Det går inte att ta bort all fara, eller att "risksanera" tillvaron under barndomen, eftersom det är nödvändigt att möta och lära sig handskas med rädsla för att kunna utvecklas och få större självkänedom. Moment som kan upplevas som skrämmande inom idrotten kan ofta utövas på ett säkert sätt. Fara kan bidra till att utveckla motoriken, självständighet, empati med mera. Denna syn på fara står i konflikt med många riktlinjer för hur barn bör fostras och Russel nämner barnkonventionen som exempel (vilket jag personligen inte håller med om men jag kan ha missat något i hans presentation så det ska bli intressant att läsa hela hans paper som förhoppningsvis dimper ner i brevlådan under hösten). Russel påpekar att barn enbart ska tillåtas utöva riskfyllda aktiviteter som de har rimliga chanser att faktiskt klara av. Det är bra om barnet kan fatta egna beslut och förstå innebörden av beslutet, vilket är vid 14-15 års ålder.

Konferensens mest intressanta talare, enligt min mening, var **Nicholas Dixon** (Alma College) som angrep ämnet från ett annat håll med fokus på barns självständighet och föräldrars rättigheter. Det är vanligt i Nordamerika att barn är aktiva i organiserad idrott långt innan de är mogna att ta egna självständiga beslut. Unga barn klarar av att samtycka till att vara aktiv men kan inte förstå de praktiska konsekvenserna av ett beslut. Barn sätts på en stig som de ska följa, menar Dixon. Det är föräldrar som tar besluten rörande sina barn, vilket är deras uppgift. Föräldrar bestämmer över barnen för att de ska må bra och för att man vill dem väl, som att tänderna ska borstas morgon och kväll även om barnen inte vill. Men ska föräldrar uppmuntra tävlingsidrottande? Dixon anser att enbart de exceptionellt duktiga barnen bör tävlingsidrotta eftersom det för dessa barn kan innebära ett självförverkligande. De flesta barnen är dock inte exceptionellt duktiga i idrott, men de tycker det är roligt och trivs med det ändå. Att träna många timmar kan för dessa barn leda till att de får mindre framtida valmöjligheter att hitta de aktiviteter de trivs bäst med eller är bra på. Dixon påpekade att det först är vid tio års ålder (tidigare än föregående talares uppfattning) som barnen själva kan fatta och förstå innebörden av beslut, vilket är något viktigt för att kunna uppnå självförverkligande. Alltför stark fokusering på en aktivitet, vad det än må vara, stänger barnens dörrar för vad barnet är ämnad eller lämpad för att göra. Idrott är ofta väldigt bra för barn men Dixon menar att man bör vänta med tävlingsidrott fram till tio års ålder och om man väntar med att fokusera på idrott är det lättare att se vilka barn som faktiskt är ämnade just till att utöva idrotten.

Dixon utelämnar flera viktiga faktorer till vad som styr både föräldrars och barns beslut, som ekonomi och gruppsyck, men självklart är det svårt att ta upp allt när man enbart har 20 minuter att presentera sitt arbete på, därför hoppas jag att också Dixons paper skickas ut under hösten.

Den mest unika talaren var Paramvir Singh (**Punjabi University**) som menar att fysisk aktivitet inte bara är till för de unga och idrottsutövarna utan för alla. Singh sa inget direkt nytt men han pratade på ett sätt som gjorde åhörarna lugna och intresserade. Det var lätt se Singh framför sig sittande på ett berg i lotusposition besvarandes livets stora frågor. Det blev en härlig kontrast till speedade amerikaner.

Konferensen avslutades på **Mongolian Grill and Martini Bar** där vi intog en god, kryddstark middag i glada vänners sällskap, efter att ha lyssnat på **Gabriela Tymowskis** (University of New Brunswick) presentation och smuttat på Martini. Tymowski var konferensen avslutningstalare och hon resonerade runt idrottsstjärnor, barn och problem med förebilder. Hon exemplifierade med många kända idrottare som antingen var goda eller dåliga förebilder. Tyvärr hade hon fått några personers namn och bedrifter om bakfoten, men hur ska en kanadensare kunna hålla reda på europeiska fotbollspelare egentligen? Hennes poäng var, hur som helst, att idrottsstjärnor har en inbyggd skyldighet gentemot idrottens själ att vara positiva förebilder.

Jag är mycket nöjd med konferensen som var givande på flera nivåer och eftersom antalet deltagare inte var så stort medförde det att alla snabbt lärde känna varandra. Många frågor ventilerades och diskussionerna var läro- och innehållsrika. Eftersom min förra konferensupplevelsen, i **Johannesburg**, inte var särskilt bra, samtidigt som jag inte har något annat att jämföra med, så var Londonkonferensen ur mitt perspektiv utmärkt, och förhoppningsvis leder den till fortsatt kontakt med flera konferensdeltagare.

Copyright © Kristin Fransson 2007

www.idrottsforum.org | Redaktör **Kjell E. Eriksson** | Ansvarig utgivare **Aage Radmann**